

Сажетак: Противно здравом разуму и праву, Споразум о ЗСО је доказао да Бриселски споразум ипак производи правне последице. Он нарушава правни поредак. Формом билатералног уговора Влада Р. Србије препушта беспоретку српску покрајину и своје грађане који тамо живе. Србе Косова и Метохије сопствена Влада предаје насилницима из Приштине.

Вражја сила одсвуд оклопила;

да је игђе брата у свијету

да пожали, кâ да би помога.

Његош

Формални наслов Споразума о ЗСО, закључен између Владе Р. Србије и илегалне Владе тзв. Косова августа 2015. године, гласи „[Главни елементи и основни принципи Асоцијације-Заједнице општина са српском већином на Косову](#)

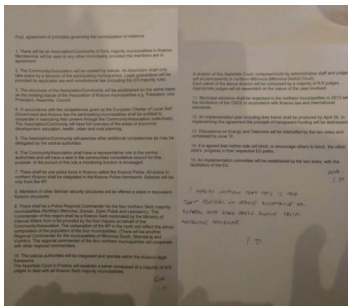
“. Правни основ тог споразума је тзв.

[Бриселски споразум](#)
из априла 2013. године.

Ороченост „аутономије“ ЗСО до ревизије за годину дана

Заједница српских општина (ЗСО) се у Споразуму алтернативно назива и асоцијацијом. Под еуфемизмом „Први споразум“ (*the First Agreement*) у чл. 1 и 2 се у ствари скрива тзв. Бриселски споразум. Његово коначно прихватање извршио је председник Владе Србије закључењем Споразума о ЗСО у форми билатералног међународног споразума са тзв. Косовом. Овим је доказано да је Бриселски споразум произвео правно дејство, пошто је довео до изричитог признања законодавне надлежности тзв. Косова од стране Владе Р. Србије.

Споразумом о ЗСО донетим на основу Бриселског споразума се изричито установљава законодавна надлежност тзв. Косова (*Kosovo law*) на територији ЗСО. Иако би требало да Споразум о ЗСО има правну снагу међународног уговора, његова прописана правна снага је по чл. 1 Споразума нижа од закона тзв. Косова, а можда чак и од *решења* као формалног акта Владе тзв. Косова.

Чл. 2 Споразума прописује могућност да Влада тзв. Косова својим *решењем* на ЗСО непосредно спроводи одредбе тзв. Бриселског споразума. Пошто се питање ревизије Споразума од стране Уставног суда тзв. Косовау материји пренетих надлежности (чл. 5. и 21) не може тумачити мимо чл. 1, значи да је питање правног статуса ЗСО у искључивој законодавној надлежности тзв. Косова, под одложним условом ревизије Уставног суда тзв. Косова за годину дана (чл. 22). Просто речено, сва овлашћења која буду пренета на ЗСО могу за годину дана бити одузета.

Правни статус ЗСО без правног субјективитета

Заиста, прописивање непосредне примене Споразума о ЗСО *решењем* тзв. Владе Косова значи да и најнижи акт тзв. Владе Косова, који је у формалном смислу појединачан, има вишу „правну снагу“ од било ког акта ЗСО, јер прописано доношење *решења* представља форму појединачног акта. Међутим, оно што се у тексту на српском језику назива *решењем*, у тексту на енглеском језику је *decree* (*указ*), што значи да форма акта владе тзв. Косова одређује тај акт као општи акт у формалном смислу донет од стране највишег нивоа управне власти! Ово је најбитнија разлика текста Споразума на српском језику од текста Споразума на енглеском језику, са најдалекосежнијим могућим последицама, јер текст на српском даје основ за знатно замашније тумачење ограничења самоуправних овлашћења ЗСО у односу на текст на енглеском истог споразума.

У чл. 2 ст. 1. текста на српском наводе се „посебна својства“, а у енглеском тексту *distinct character* ЗСО. Појам *посебност* у српском језику има нешто уже значење од енглеског појма *distinction* (посебност и различитост). Чини се да дословно тумачење, према тексту на српском, било какве правне ствари везане за ЗСО онемогућава њено схватање као ствари општег карактера. Овим се малициозном тумачу отвара могућност за употребу *правног софизма* о необоривој правној фикцијинепостојања било каквог акта ЗСО који може имати карактер општег правног акта.

Прописани елементи правног субјективитета ЗСО њеним сопственим Статутом, о којима се у чл. 2 ст. 2 . у Споразуму изричито говори, регулисани су по одељцима Споразума.

Посебно ограничење аутономије доношења статута ЗСО налази се у општим и завршним одредбама Споразума у чл. 21. Њиме се прописује посебна радна група названа „тим руководилица“ (*Management Team*) која ће израдити нацрт статута у року од четири месеца од постизања Споразума. Овај „тим руководилица“ се не наводи у одељку о Организационој структури ЗСО, па израда нацрта статута уопште не мора да буде акт ЗСО. Прописује се да ће тим руководилица „бити представљен у оквиру дијалога на

Пише: Душан Ковачев

четвртак, 03 септембар 2015 18:43

високом нивоу у року од четири месеца од усвајања ових начела/елемената". Стандард *високог нивоа у оквиру дијалога* (енгл

. *High-level Dialogue*

) није прецизиран Споразумом.

Opštine Kosova po zakonima samoproglašene Republike Kosovo
Imena opština su date po zvaničnim nazivima koje koriste institucije samoproglašene Republike Kosovo

У случају *неопходности* (ни овај стандард Споразум не прецизира) предвиђено је „давање нацрта“ уз посредовање „између осталих“. Уместо „осталих“ се изричито наводи само Министарство за локалну самоуправу (наравно, тзв. Косова). Измене (нацрта статута ЗСО) у случају утврђеног постојања *неопходности* решењем усваја и проверава Уставн суд. И код овог стандарда постоји разлика у преводу, пошто је тешко преводљиви енглески израз *facilitation if necessary* □

(
осетљива потреба

или

потребна олакшица

) у тексту на српском језику наведен као „неопходност“.

Овакво решење не представља ни управну ни уставно-судску контролу аката ЗСО (ради се о нацрту акта, а не о акту), већ активно уплитање судске и управне власти тзв. Косова у самоуправу ЗСО на нивоу израде нацрта највишег акта пре фазе његовог предлагања! *Неопходност* је сасвим неодређени стандард који даје централној власти тзв. Косова потпуно арбитарно овлашћење уплитања у фази израде нацрта, пре него што тај акт и буде формулисан. Једина обавеза централне власти према ЗСО састоји се у *представљању* арбитарно измењеног нацрта ЗСО. По основу разобручено арбитарног ограничавања израде највишег акта ЗСО, јасно је да ЗСО нема никакво суштинско право да самостално дефинише, а камоли да регулише сопствену аутономију.

Ревизија примене Споразума, која се установљава чланом 22 Споразума, након године

дана тиче се искључиво делегираних надлежности по чл. 5 Споразума.

Правна неспособност ЗСО

Није аутономија ЗСО онемогућена само при изради нацрта њеног највишег акта. Ограничења су бројна и много гора.

Основни циљеви ЗСО наведени у чл. 5 се не тичу националних особености, нити заштите колективних интереса и колективних права српског народа. Тумачење Споразума о ЗСО у смислу колективних интереса и права српског народа је немогуће, чак и да се противно нашем националном праву примени тумачење *pro minoribus* у циљу „целокупног надзора у области образовања“ (чл. 3 ал. ц). Споразумом је остављена могућност делегирања овлашћења од централних власти (тзв. Косова). Да ли би теоретски било могуће тврдити да се међу таквим овлашћењима нађе и старање о српској националној мањини? Тешко, пошто међу прописаним циљевима ЗСО основа за пренос таквог овлашћења нема.

Чланови ЗСО (*members*, чл. 4 ал. ј и и) као „корисници услуга“ би требало да буду нешто различито од „становника“ (*residents*, чл. 4. ал. к), као што би општи интерес (*common interest*), чл. 4. ал. и) требало да буде различит од „заједничког интереса“ (енглески текст Споразума не разликује општи од заједничког интереса као српски, већ наводи дословно *common interests*), и „ставова од заједничког интереса“ (*positions of common interests*, чл. 4. к). Сем тога, „заједнички интерес“ који се помиње у тексту Споразума на српском тамо где на енглеском језику стоји *cooperation arrangement* је нешто сасвим друго. *Cooperation arrangements* су Споразуми о сарадњи (у множини) и према томе суштински сасвим различит појам од *заједничког интереса*.

Ствар још више компликује помињање „општег интереса“ у вези са „промовисањем, ширења информација и јавног заступања“м „заједничког интереса“ у вези са „проценом ефикасности пружања јавних услуга“, како стоји у тексту Споразума на српском језику.

Подсетимо, питање колективног српског националног интереса уопште није ни поменуто међу циљевима ЗСО (чл. 4). Правни интереси заједнице Срба на Косову не спадају у основне циљеве ЗСО (чл. 4), директно и искључиво могло би се извести само ограничено право на *промоцију пред централним властима* (чл. 8)! Међутим, *промоција* спада у маркетиншку, а не правну област.

Канцеларија за жалбе ЗСО располаже толико сведеним овлашћењима да се било какав суштински правни појам жалбене надлежности у њима не може наћи, пошто она само „преиспитује притужбе“, и то „у вези са циљевима заједнице“ (чл. 6. ал. ф) међу којима нема српског националног интереса. Међутим, у енглеском тексту Споразума уместо *пре испитивања притужби*

стоји

to examine complaints

, што дословно значи

испитивање жалби

, јер

complaint

има шире значење које обухвата и појам жалбе и појам притужбе. Зашто се у тексту Споразума на српском нашао појмовно ужи израз од израза у енглеском тексту?

Притужба је инструмент заштите права којом се грађанин обраћа заштитнику грађана, сматрајући да су његова права оштећена радом државних органа. Дакле, не представља директни захтев управном или судском органу ради остварења повређеног права. Дакле, разлика *жалбе* као процесног средства од *притужбе* је битна, не ради се о синонимима, иако у енглеском језику оба значења може садржати појам *complaint*

. Наравно, питање који субјект уопште има право да поднесе жалбу (коју Споразум зове

притужбом
) подобну за
преиспитивање
, сасвим је нерегулисано Споразумом.

Право ЗСО на учествовање у измени правних аката и покретања судских поступака (све у оквиру „поретка“ тзв. Косова) предвиђено је, додуше, по чл. 10 и 11, али је и ограничено само на угрожавањевршења овлашћења ЗСО по њеном статуту. Дакле, ни оно се не тиче колективних права српског народа на тзв. Косову, нити појединачног заступања Срба, што ионако Споразум не сматра циљевима ЗСО. Овим се право на притужбу ЗСО сасвим удаљује од овлашћења заштите грађана, а приближава се јавно-правобранилачким овлашћењима заштите. Пошто је јасно да ни право ЗСО на самосталн правно-заштитни захтев не постоји, као ни право да ЗСО правно заступа Србе на тзв. Косову суштински не постоји - ЗСО располаже сасвим ограниченом правном способношћу по чл. 14 Споразума.

Према Споразуму ЗСО изричито може да располаже само „неопходном имовином“. То имовинско ограничење ЗСО је изричито и одређено циљно, у смислу чл. 4 Споразума, и нема везе са заштитом колективних, као ни индивидуалних права Срба. Системски тумачено према целини овог акта, ограничење имовине ЗСО према стандарду „неопходност“ (енгл. *necessary*) има посебан начелни правни карактер. Скандалозно је и додатно ограничење конкретног права власништва ЗСО на партиципирање у власништву предузећа на локалном нивоу.

Приликом одређивања правног капацитета ступања ЗСО у облигационе односе, посебно се наводи само регулисање радног односа са запосленима. Јасно је да власничка овлашћења ЗСО *per definitionem* не могу бити потпуна, апрактична последица тога је да се ЗСО као правни субјект ставља у неравноправни положај у стварном и привредном праву. „Неопходност правне способности“ ЗСО се по чл. 14 процењује у складу са „законима“ тзв. Косова.

Организација ЗСО као пародија

Слобода самоорганизовања ЗСО је веома ограничена Споразумом. Скупштина ЗСО се не може бирати директно, при чему се образовање тог тела удаљује од принципа

Пише: Душан Ковачев
четвртак, 03 септембар 2015 18:43

непосредне демократије у корист принципа делегирања (енгл. *board members*). Јасно је да Скупштина ЗСО неће бити никакаво непосредно изабрано представничко тело српског народа, нити грађана који живе на територији ЗСО, већ општинских управа или самоуправа.

Скупштина бира Председника ЗСО (Чл 6. б) који представља ЗСО.

Савет ЗСО (уопште није прописано како ће се бирати, али јесте да неће имати управна, већ саветодавна овлашћења) даваће „смернице“ (*guidance*). Какви су то акти у хијерархији аката ЗСО, нејасно је, нарочито у светлу хијерархије аката тзв. Косова у коме решење Владе тзв. Косова може бити тумачено као акт више правне снаге од било ког акта ЗСО.

Чланом 6 ал. а ст. 2 уводи се *liberum veto* општина чланица ЗСО на примену аката Скупштине ЗСО.

Суштински, управна овлашћења ЗСО вршиће Одбор (*Board*) којег ће чинити делегати (*board members*)

) делегатски изабране Скупштине ЗСО (чл. 6. ал. д), а Одбор ће имати професионалне експертске колегијуме (

professional collegia composed of experts

) према циљевима ЗСО наведеним у чл. 4 Споразума.

Поред Управе, прописује се Споразумом и Канцеларија за *притужбе*, која ће се уместо жалбама бавити пре
испитивањем притужби
, што сам раније размотрио у овом тексту.

Иако у Организационој структури ЗСО није прописано постојање никаквог њеног консултативног тела, у чл. 12 је прописано постојање „Консултативног савета за заједнице“, који ће вршити надзор над телима централне власти. Важно је имати на уму да прописани „Консултативни савет“ није никакво тело ЗСО. Његово помињање у истом члану у којем се прописује и да представници ЗСО имају „право на приступ информацијама централних власти у складу са законима Косова“, има смисао у томе *да се Власи не досете*□

да је „консултативни савет“ надзорно тело тзв. Косова у чији рад ЗСО нема никакво право увида, нема право жалбе против његових евентуалних злоупотреба, нити се прописује икакво овлашћење у вези са учествовањем ЗСО у његовом формирању насупрот чл. 6 Бриселског споразума. „Консултативни савет за заједнице“ (граматички, израз „заједнице“ је употребљен као множина) није консултативни савет ЗСО (граматички, назив ЗСО је употребљен као једнина), па се, логично, не помиње у одељку о организацији ЗСО.

ЗСО нема никакво право предлагања „регионалног командира полиције“, а камоли одлучивања о његовом именовању. Споразум једино прописује да ће представницима четири градоначелника на северу бити дозвољено да доставе списак предлога кандидата Министарству унутрашњих послова (чл. 13). Дакле, не ради се о праву предлагања, већ о саветодавном праву које уопште не обавезује централну управну власт тзв. Косова. Овим се коначно спроводи чл. 9 Бриселског споразума којим се потпуно елиминише могућност да четири српске општине стекну право на бирање регионалног командира полиције.

Правни однос са ЗСО централним властима се суштински уопште не регулише. То пропуштање је намерно. Овај недостатак у српском тексту Споразума поткрпљен је трапаво, књижевно стилски, као *плеоназам* („сарађивати са централним властима по начелима међусобне сарадње“, чл. 8). Наравно, енглески текст Споразума је јасан.

W

ill work with the central authorities on the basis of mutual cooperation□

значи „рад са централним властима на основу међусобне сарадње“.

У Споразуму на српском језику бркају се уредбе са законодавством (чл. 10), иако енглески текст у истом члану појмовно јасно разликује изразе. *Kosovo law, amendments to the legislation and other regulations*

- „Косовски закони, амандмани на предлоге закона и други прописи“.

Ограничено финансирање

На основу чл. 16 изгледа као да ће ЗСО имати некакву буџетску аутономију. Пошто буџетско право произилази из уставног права, за очекивати је да ће у духу споразума бити наведен устав тзв. Косова. Насупрот томе, наведена су начела *транспарентности* и *одговорности* без назнаке њиховог позитивно-правног порекла, изузев изричитог навођења Закона (тзв. Косова) о јавним набавкама.

Тај закон се тиче јавних расхода, а не јавних прихода! Чл. 16 ст. 2 упућује на сходну примену поменутих начела нејасног порекла из члана 17 на наведене изворе финансирања: доприносе чланова, приходе од услуга ЗСО, њених предузећа, приходе од имовине ЗСО, трансфера централних власти, доприноса, бесповратне помоћи и финансијске подршке других субјеката. Регулисање прихода ЗСО је по чл. 17 Споразума прецизније, за разлику од делимичног и двосмисленог регулисања њених расхода, њеног статуса и процесног положаја.

Прописано је да се ЗСО изузима „од дажбина и пореза под истим основама као и општине које су њен део“ (чл. 17 ал. д). Употребљена је веома широка формулација фискалног изузимања, која може значити изузимање српских општина и ЗСО од обавеза упореском систему тзв. Косова. Међутим, иста широка формулација може да буде тумачена и као ослобођење централних власти од финансијских обавеза према српским општинама и ЗСО који потичу из пореза и дажбина. Наиме, у извор финансирања ЗСО које Споразум назива „трансфери централних власти“ (чл. 17. ал. ц) требало би логично да улазе и финансијска средства која централна власт прикупи фискалним путем.

Коначно, али не и правоснажно, одрицање Владе Републике Србије од Косова и Метохије

Погрешна је теза да је правни положај ЗСО сведен на положај обичне невладине организације. Иако је ЗСО територијална организација, суштинска овлашћења су јој

сведена на знатно мања овлашћења од НВО. Правни субјективитет ЗСО је попут правног субјективитета *нас цитуруса*, а пословна способност ограничена јој је већ у фази израде нацрта сопственог највишег акта. Правни капацитет ЗСО према Споразуму нема капацитет локалне самоуправе, а ни територијалне аутономије.

Правни положај ЗСО је *Потемкиново село* за Србе Косова и Метохије који хоће да живе у легалном поретку. Споразум о ЗСО је закључен у форми билатералног споразума на нивоу председника влада којим је, на срамоту Уставног суда Републике Србије, највиша републичка извршна власт покушала легализацију беспоретка НАТО „државе“.

Споразум о ЗСО сасвим игнорише и „панел“ Апелационог суда у којем би већину чинили косовски Срби (Бриселски споразум, чл. 10). Израз „косовски Срби“ се у Споразуму о ЗСО уопште не наводи!

„Права“ на грб и заставу, као и остала „права“ из Споразума о ЗСО, остаће само *смоквин лист* кој и прекрива покушај изричите легализације насилног беспоретка сепаратистичке илегалне НАТО творевине супротне нашем националном праву, европском безбедносном праву (ОЕБС) и међународном јавном праву (УН).